

Audiui orationē tuā et vidi lacrimas tuas et adiiciam vite tue amos .xv. Ex quo patet quod deus reuocat multo dēns sententiam cōminatōriā cū peccōres ad illū humiliter cōuertūtur

¶ Quia ieiunia et discipline mitigant iram dei

Secundū remediū quod eua-
dere possumus. Si iudicia
est corporis afflictio ut scilicet
castigamur disciplinis atque
ieiunijs sicut vicia in morte fecerunt,
de quibus Iohannes per totū clara
narratur hystoria. De hijs dicit
Iheronimus .li. ij. cōtra Iouinianū. Ni-
miae ciuitas magna ieiunio
morum miseratione retorsit quā ubi
et Dodoma atque Gomorra plac-
cassent si ieiunio patrociniante
deū cōsiliare voluissent. Cum au-
dissent nimiae Ionā clamātes
adhuc .xl. dies et nimie subūte-
tur nō desit eū nō spreuerit
vocē eius sed credentes illi vestiti
fuit sacris et ieiunauerunt et dñs
misertus est illorum.

¶ Quia orationibus et elemosinis placatur ira dei

Tertium remediū ad iram
dei declinandam dicitur
orationū frequentatio ut
scilicet fiant elemosine et orationes
assidue dicatque vnus quisque. Ne
remiscaris dñe delicta nostra

vel pntū nōrōr neque vindictāz fi-
mas de peccatis nostris. Bona
inquit Tobias .xij. c. est orō
cū ieiunijs et elemosinis. Indu-
tant pueri et puellae et virgines
gloriosam pōntur salutēque re-
uerēter cū Aue maria

¶ Quia intercessio beatorum virorum placat deum

Quartū remediū ē bonos
cū virorum et sanctorum de-
uotio. Dum se populi
peccatores cognoscunt inducant
bonos et religiosos et spūales vi-
ros ut deprecantur pro illis deū qui
et crebro vota illorum exaudies
populos sustinet et tandem largi-
tur gratiam qua mediante pue-
nire pnt ad gloriā Amen

¶ Secundo tertius de iudicio dei cōtra angelos superbiētes

De iudicijs dei distin-
cte particulariterque de
cetero locutus ab il-
lo sumemus inīciū quod
p̄mū a diuina iusticia factū oēs
doctores sancti indubitanter af-
firmāt quod scilicet angeli mali ppter
peccatum a celo empyreo cōfusi-
biliter eieci p diffinitiuā sen-
tentiā penis eternis fuerūt de-
putati. Ad hoc autem bene intel-
ligendum opus erit de angelica
natura aliqua subinferre quibus

intellectus. admirari tunc et
cogemur ne demonum sedantes
vestigia cum illis tandem dāne
mur eternaliter in inferno. **U**
em ipse non peccasset una cum
beatis alijs qui remansere habi
tarent in delicijs paradisi. **P**ed
quia deo immortalis ausi sunt fi
eri rebelles exulabunt in perpetuum
a patria illa omni leticia et vber
tate referta. **D**e ipsis igitur in
hoc sermone tria mysteria pro
ponimus declaranda.

Primum dicitur conditionis

Secundum offensionis

Tertium punitionis

De excellentia demonum et con
ditione sublimi antequam peccas
sent

Capitulum primum

Diligenter in hoc mysterio
primo perscrutari debe
mus quod egregia subli
misque fuerit conditio demonum
antequam diuine rebelles fuerint
maiestati. hoc vero ex quatuor
colligere possumus.

Primo ex parte nature

Secundo ex parte gratie

Tercio ex parte glorie

Quarto ex parte excellencie

Quia deus benedictus creauit
omnes demones bonos natura

Primo colligitur digni
tas angelorum ante pec
catum ex parte nature ubi
querunt a doctoribus utrum demones
fuerunt mali natura. et aliqui in

tentur probare quod sic. triplici me
dio. **P**rimo quia **Aug.** li. x. de ci
uitate dei dicit. Est quoddam
genus demonum natura fallax
simulans deos et animas defun
ctorum. **S**ecundo quia peccatum
eorum ponitur fuisse in primo
instanti sue creationis. patet quia
Joh. viij. dicitur. Ille homicida
erat ab inicio. et **Joh.** i. cano. c.
iij. Qui facit peccatum ex dyabo
lo est. quia ab inicio dyabolus
peccat. et **Aug.** ij. sup. **Gen.** ad
lram. factus continuo se a luce
veritatis auerat superbia tumi
dus et proprie potestatis dele
ctatione corruptus. **E**t idem. ij.
de ciuitate dei. **N**ox ut factus est
in superbiam erupit. **T**ercio ar
guitur a simili. quia si aliqui ho
mines sunt naturaliter mali de
quibus dicit **Sapientie.** xvij. **E**rat
eorum malicia naturalis. ergo
et aliqui angeli possunt naturaliter
esse mali. **P**ed contra magister se
tendarum in textu. di. iij. li. ij.
dicit. **H**omines erant omnes angeli
quando primo facti sunt sed ea
bonitate quam natura inapiens
acceperat. **D**icendum ergo quod de
us fecit omnes angelos bonos
quia ut dicitur **Gen.** primo. **V**i
dit deus cuncta que fecerat. et erant
valde bona. **E**t **Ihero.** ad **Pauli**
mum ait. **N**on est deus et omnia que
cumque facta bona sint necesse est.

Ad primum itaque dicendum quod
illa illa non sunt **Aug.** s. **P**orphirij

quem ipse reprehendit plene con-
testans qd demones nō sūt na-
tura mali. sed ppria volūate

Ad secundū dicit Bo. in. ij. di. iij. qd fuit quorūdā opinio qd simul tpe fuit dyabol⁹ et peccatū nec vnq̄ fuit nisi malus que opinio excoicata est ab ep̄o **Patienſi**. **T**heologi in hoc omnes cōueniūt qd inter crea-
tionē et lapsū fuit aliqua moru-
la. licet a deo puula qd p nihilo
reputat q̄ ut dicit. ij. phi. **Q**d
modicū deest quasi nihil deesse
videtur. **I**deo auctoritate s in-
telligende sūt recte p illa moru-
la nō pro similitate nature et pec-
cati. **A**dulfus autē in. ij. di. iij
ponit quatuor moras. **P**rima ē
in qua omnes angeli fuerūt cre-
ati in pfectis naturalib⁹ et iusti-
cia originali. **S**ecūda in qua bo-
ni cōuerterūt se ad deum et ma-
li ad ppria naturalia se ardetissi-
me diligendo. **I**deo in ista mora
boni gratiam receperūt. malis
nō ponēdo obicē. **T**ercia mora
in qua mali opati sūt varia pec-
cata et temptauerūt bonos et fu-
it illud plūm. et boni fecerunt
mūta bona et vūlūter resisterūt.
Quarta mora in qua boni pre-
miati sūt mali puniti. **I**ste vero
more distinguūtur vel p coexi-
stentiā ad aliquas ptes tēpis
licet valde puas. vel ex disti-
ctōne istoū statū et opacōnū
seu variacionum. **A**d terciū

obiectum dicit sanct⁹ **Thomas**
p̄ma pte. q. lxij. qd malicia ali-
quorum hominū potest dici na-
turalis. vel propter consuetudi-
nem que est altera natura vt di-
cit **A**risto. li. de memoria et re-
miniscencia. et. v. ethi. et. i. re-
thoricorum. vel dicitur natura-
lis ppter naturalem inclinacō-
nem ex pte nature sensitue ad
aliquā inordinatam passiōē
sicut quidam naturaliter dicū-
tur iracundi vel concupiscentes
nō autem ex pte nature intelle-
ctualis. **A**ngelis itaq̄ hoc com-
petere non potest. quia vt dicit
Pyomſius. **A**ngeli sūt spiritua-
les mentes in quib⁹ nō est na-
tura sensitua

**De opimob⁹ varijs doctoz
an angeli fuerūt creati cū grā**

Secundo apparet digni-
tas angeloz an pecca-
tū ex pte grē fuerunt
etiam a deo sic pducti qd grade
capaces erant. hic vero inter do-
ctores nō pua est controuersia
Utū ante lapsum habuerūt
demōes gratiam gratum faciē-
tem quidam dicere volūē qd an-
geli nulla gratia indiguerunt
vt conuerterentur in deum quo-
niam superest gratia ad aliquē
effectum vbi suffiat natura. **A**n-
gelus vero naturaliter conuer-
tatur in deū. qd naturaliter deū

inductas in secunda opinione quod gratia sumitur tripliciter scilicet communi-
 missime contra et proprie. **P**rimo
 modo gratia dicitur quicquid su-
 peradditur donis nature sine quo
 homo est homo et sine quo ho-
 mo potest saluari. et cum quo e-
 am potest damnari sicut est habe-
 re excellens ingenium secundam
 memoriam singularem fortitu-
 dinem et robur corporis elegan-
 tem aspectum eloquentiam co-
 piosam et similia. **S**ecundo
 modo gratia dicitur quicquid super-
 addit libero arbitrio. disponens
 ad salutem propriam vel alterius si-
 cut timor seruilis lumen prophete-
 cie gratia predicandi. et reliqua que
 pertinent ad gratiam gratis datam
De hac gratia dicit Alexander in
 ij. summe sue. **G**ratia gratis data
 est donum infusum rationali nature
 sine meritis quantum in se est disponens
 ad salutem propriam vel alterius.
Tercio modo dicitur gratia quicquid
 superaddit libero arbitrio perfici-
 ens illud in merito. et hoc est gratia
 gratum faciens. **P**ossumus ergo
 dicere quod angeli a principio
 creationis habuerunt gratiam primo
 et secundo modo dictam. **D**ed **T**ho-
 mas arguit sic contra ista. quod ex
 quo gratia erat angelis necessa-
 ria ut conuerterentur in deum habu-
 erunt gratiam gratum facientem. quia
 sicut nature corporali indite sunt
 rationes seminales ad suos effe-
 ctus. ut **A**ug. dicit super **G**en.

ita angelice nature ad suos. **S**em-
 talis ratio seminalis respectu di-
 uini obiecti est ipsa gratia quod gratia
 gratum faciens hoc modo comparatur
 ad beatitudinem sicut ratio semina-
 lis in natura ad effectum natu-
 ralem. **I**sta tamen non admittuntur
 ab alijs doctoribus. quod dicit **I**ac-
 dulfus. **C**onuerteri ad deum ut ad
 obiectum beatificum est dupliciter
 vel de congruo et per gratiam preue-
 nientem gratis datam. quod deus mo-
 uet liberum arbitrium ut conuer-
 tur in ipsum vel e converso ad de-
 um recipit per modum meriti et pro-
 ficientis quod fit cum gratia gratum faci-
 ente. hoc non fuit cum angelis in
 sua creatione

Quod angeli non fuerunt in sua
 creatione beati neque ante confirma-
 tionem et lapsu videre eternam dei

Tercio demonstratur de-
 monum excellencia et sub-
 limis condicio ex parte
 glorie. quod ad gloriam et beatitu-
 dinem erant habiles et dispositi.
Veritatem dubitari solus ut de
 mones ante lapsu fuerunt in be-
 atitudine. et videtur quibusdam
 quod sic. nam dicit lucifero dicit **E**zechiel
 xxviii. **T**u signaculum similitu-
 dinis plenus sapientia perfectus
 in decore in delicijs paradisi dei
 fuisti. **D**ed esse in delicijs paradisi
 est esse in beatitudine et item **A**ug.
 li. de mirabilibus sacre scripture

atq; magnifici nō detineri qui n
 benefaciāt illis. quos beneficijs
 iudicauerūt esse indignos. dū
 mō beneficētia cedat ad glōris
 am benefactoris. **D**icit virtus se
 ipsa contenta. **E**cce pater sum
 mustam ineffabilia bona contu
 lit demonibus. qui tamen vtdi
 cetur in sequenti misterio totis
 viribus maiestati sue sese ob
 iecerunt neq; per ignorantiam
 peccauerūt. **D**e quibus dicit ma
 gyster in textu. di. iij. li. ij. **Q**u
 tanta luce sapientiē preediti fue
 rūt q; erat in eis naturalis cog
 nitio triplex q; sciebāt q; facti e
 rant. et a quo facti erant. et cum
 quo scilicet mundo facti erant.
 et habebāt aliquaz boni et mali
 noticiam intelligentes quid ap
 petēdū vel respuendū illis foret.
**Qualiter angeli mali volun
 tate propria auerterūt se a deo
 et facti sunt ei rebelles.**

Capitulum secundum.

Quāda officionem eueniū
 angelorū hoc secūdo loco
 erit immoranduz quatenus ag
 noscentes peccati eorum grauī
 tatem intelligamus deum iu
 stum illos non immerito sempit
 ternis cruciatibus cōdemnasse
Nouit ipse totius conditor crea
 ture ex quocumq; malo bonum
 eligere vt augustinus dicit in
 libro de libero arbitrio. **I**psaq;
 decorem in hoc perfecit vniuersi
 q; bonis tribuit eternalia pre

ma malis vtrū numq; finitura
 supplicia vt prefatus **A**ug. li. xi
 de ci. dei expresse fatetur. **Q**ua
 liter ergo demones volūate su
 a in maliciam consenserunt cō
 tendemus hic plene differere.
Circa quorum offensionem qua
 tuor nobis occurrunt considera
 tiones.

Prima dicitur possibilitatis.

Secunda numerositatis.

Tercia qualitatis.

Quarta contrarietatis.

Quāda potuerunt peccare
 in puris naturalibus constituti
 ppter libertatem arbitrij.

In hac prima consideratione pe
 scutare debemus vtrum angeli
 potuerunt peccare. **Q**uibus dā
 videtur q; nō. **P**rimo quia erāt
 in celo empyreo loco sublimi et
 sancto. **Q**uibus respondemus
 q; locus non prohibet quin ho
 mo in hoc seculo et angelus ante
 confirmationem in celo potuerit
 peccare. **I**do dicitur di. xl. ca. **N**os. c
Non loca capi. Met. ca. **Q**ue
 lib; **N**on loc; hominē sanctificat
 s; homo locū. et ca. **N**on est. **N**ō
 sūt filij scōr; q; tenēt loca eorū
 sed qui exercent opera eorum
Ido arguūt q; angelus in pu
 ris nālīb; peccare nō potuit per
 locū a minori quia si in corpori
 bus celestibus non p̄t esse ma
 lū vt dicit phi. g. neq; i angel

Diabolus in fumo sui ordinis
honore institutus est lapsus .
et Aug. in li. de fide ad pet. An
gelici spūs p eo q̄ rāōnāles fa
cti sunt eternitatis et beatitudi
nis donū in ipsa nature sue spū
alis creacōe diuinitus accepit
et Aug. in libro de eccl. dogma
tibus. Angeli qui in illa qua cre
ati sunt beatitudine p̄seuerant
natura possident vt nō mutentur
Cōtrariū est qd̄ rei veritas cōfi
tetur. q̄ scz angeli ante cōfirma
tionem et lapsum nō fuerūt bea
ti. Nam beatitudo in visione di
uine eēncie consistit. si igitur de
mones vidissent eēnciam dei nū
q̄ lapsi eēnt. q̄ fm̄ Thy. i. ij.
q. v. Impossibile est q̄ aliquis
videns diuinam eēnciam velit
eam nō videre qm̄ omne bonum
habitū quo quis carere vult aut
est insufficientis et querit aliquid
sufficiens loco eius aut hz ali
qd̄ in cōmodū amexū ppter qd̄
in fastidiū venit. visio autē di
uine eēncie replet videntē omni
b9 bonis. Similiter etiā non ha
bet aliqd̄ in cōmodū adiūctum .
ergo p̄p̄ia volūtate beatus non
p̄t eā deserere. Similiter nō p̄t
eā p̄dere deo subtrahēte q̄ cū s̄b
tractio beatitudinis sit quedam
pena nō p̄t talis pena a deo iu
sto iudice puenire nisi p aliqua
culpa in quā cadere nō p̄t q̄ dei
eēnciam videt cū ad hāc visionē
de necessitate sequat̄ beatitudo

volūtatis. Secundo dicendū ad
auctoritates allegatas q̄ beati
tudo fm̄ Bona. di. iij. p̄t dupli
citer dici. vno modo status p̄se
ctus p̄uacōe omnis mali s̄ nō
plenitudine om̄s boni et sic fue
runt angeli in creacōe beati. alio
mō status p̄fectus tam p̄uacō
ne omnis mali q̄ plenitudine o
m̄s boni et hoc vt dictū est in cla
ra diuisione cōsistit et sic angeli
vt dictū est nō fuerūt beati

¶ Qz angeli dignitate nature
excedūt omnes creaturas excep
ta anima christi

Quarto lucet demonū ex
cellencia aīte peccatū ex
pte excedencie p̄ducti
eāq̄de3 fuerūt angeli in tanta nātū
um excedēcia q̄ minim9 dyabo
lus qui cecidit fm̄ naturā exce
dit decorem et p̄fectionem qua
cumlibet creaturā corporatiū
et spūaliū nō loquendo de anima
christi dei verbo vnta. Vnde Au
gustin9 xi. de ciui. dei inquit d̄
angelica natura. Omnia cetera
que deus condidit nature dig
nitate p̄cellit. Sed contra hoc
aliqui mouentur et dicunt q̄ ip
so est nobilior et excellencior p̄
ductus a deo q̄ angelus q̄ de9
fecit hominem ad imaginem et
similitudinem suam et nō ange
lū. Dicit Aug. in quodaz sermo
ne. De9 nulli alij creature dedit

cū ipsi sint digniores. **Ad hoc**
 dicit **Thom.** i. pte. q. lxxij. **Q**uod corpo-
 ra celestia nō habēt opadonez
 nisi naturalē. et ideo sicut ī na-
 tura eorū nō potest eē corruptio-
 nis materia. ita nec ī actiōne
 naturalī eorū potest eē malū inor-
 dinatōis. **De** ī angelis vltē
 actiōnem naturalē est actiō vo-
 lūtaria libetū arbitrii sūm quam
 cōtingit ī eis eē malū. vñ mā-
 gister ī textū. di. iij. li. ii. **P**ote-
 rāt inquit p libetū arbitriū sine
 violētia et cōactōe ad vtrūm-
 libet propiā volūtate defleat
Tercio arguit qz appetitus nō
 est nisi boni vel apparentis boni
De ī angelis nō potest eē appa-
 rens bonū qd nō sit vey bonum
 qz ī eis vel omīno error eē non
 potest vel saltē nō potest pcedere culpā
 ergo angeli nō pnt appetere ni-
 si illud qd est vere bonū **S**z nul-
 lus appetendo illud qd est vere
 bonū peccat. igit angeli nō potū-
 erunt peccare. **I**n cōtractū ē rei
 veritas. vnde **Job.** iij. **E**cce qui
 secūūt ei nō sunt stabiles. et
 ī angelis suis reperit prauita-
 tem. et. ij. p. **De** angelis peccā-
 tibz nō peperat. **D**icit ergo san-
 ctus **Thom.** qz peccatū ī a dū li-
 betū arbitrii cōtingit eē dupli-
 ter. vno mō ex hoc qz aliquod
 malū eligitur. sicut homo peccat
 eligendo adulteriū qd sūm se ē
 malū et tale peccatū semp pce-

dit ex ignorācia vel errore. **A**lio
 quā id qd est malū nō eligere
 tur vt bonū **E**tz quidē adul-
 tē ī pculatū eligens hāc delicta
 cōnē inordinati ad? quasi ali-
 quod bonū ad nūc agendū ppe
 inclinacōne passiōis aut hā-
 bitus. etiam si ī vniuersali nō
 erret. sed veram de hoc sentētia
 teneat. hoc modo ī angel pē-
 catum eē nō potuit. quā ī an-
 gelis nō sūt passiōes quibus
 ratio aut intellectus liget nec an-
 te peccatū habitus pcedē potuit
 ad peccatū inclinās. **A**lio mo-
 do cōtingit peccare p libetū arbi-
 trium eligendo aliquid qd sūm
 se est bonū. sed non cū ordine
 debite mensurę aut regulę. **I**ta
 qz defectus inducens peccatum
 fit solum ex pte electiōis que
 nō habet debitū ordinē nō ex p-
 te rei elcē. sic si aliqz eliget ora-
 re nō attendens ordinem ab ec-
 clesia institutum et hmoi pecca-
 tum nō pexigit ignorācia. sed
 solum absēciam consideracō-
 nis eorū que considerari de-
 bent **E**t hoc modo angeli pecca-
 uerunt conuertendo sep libetū
 arbitrium ad propriū bonū
 absqz ordine ad regulam diuī-
 ne voluntatis. **A**ndulfus au-
 tem dicit ī secunda distinctōe
 quarta. qz absqz errore hominis
 vel angeli ī intellectu potest
 esse malicia ī voluntate.

ideo p̄ma radix possibilitatis peccandi in angelis fuit voluntas creati arbitrii que potuit in opposita p̄ libito.

De numero angelorum qui peccauerunt

Secunda consideratio circa offensionem angelorum dicitur numerositas ubi videre habebimus ut plures angeli peccauerunt quod adhaeserunt deo. Et quod plures aliqui sic ostendunt. Primum quod philosophus dicit. Malum est ut in pluribus bonum ut in paucioribus. Item iusticia et peccatum eadem ratione inveniuntur in angelis et hominibus sed in hominibus plures inveniuntur mali quam boni sicut illud ecclesiastici. Stultorum infinitus est numerus ergo in angelis plures defecerunt in malicia quam steterunt in iusticia. Contra istos est glossa. iiii. Regum. vi. ubi dicitur. Plures nobiscum sunt quam cum illis quod de bonis angelis exponit qui sunt nobis in auxilium et de malis qui nobis aduersantur. Respondet Theophrastus quod plures angeli remanserunt quam peccauerunt. Et quod obiicitur de malo et de hominibus intelligitur de hominibus non de angelis quod in hominibus malum est ut in pluribus ex eo quod sequuntur bona sensibilia que sunt pluribus nota deserto bono rationis quod est paucioribus notum. In angelis autem non est nisi natura intellectiva unde non est

finita ratio. Verum est quod nonnulli curiosi inuestigare conati sunt quot homines erunt saluandi et quidam dixerunt tot quot angeli peccauerunt quidam tot quot remanserunt quidam vero quod omnis finis ut dicit Theophrastus. i. parte. quod. xxiiij. Sed melius est illud relinquere sapientie dei cui etiam in quadam collecta dicit Deus cui soli cognitus est numerus electorum in superna felicitate locandus. Quia vero de numero angelorum loquimur notandum quod non est acceptanda sententia philosophorum humana sapientia. Plato enim posuit numerum substantiarum separatarum sicut numerum specierum sensibilium. Et Aristoteles. xii. methaphisicorum. sicut numerum orbium aut motuum. Immo firmiter tenendum est sicut in Andulfum in ii. di. iij. et Theophrastus. i. parte. quod plures numero sunt angeli quam omnia alia entia simul sumpta et arena maris et gutte aque et stelle celi. Ad probandum per Dionysium. xiiij. ca. celestis hierarchie dicentem. Multi sunt exercitus supernarum mansionum infirmam et conscriptam naturam materialium numerorum mensurationem excedentes. De numero angelorum dicitur Daniel. viij. Milia millium ministrabant ei et decies centena millia assistebant ei. Ponitur hic numerus determinatus pro indeterminato. et Math. xxvi. dixit christus. An putas quia non possum rogare patrem meum et exhibebit mihi

modo plus q̄ duodecim legiōes
angelorum. Quare autem tot
sint angeli a deo producti dicit
Thomas prima pte. q. 1. Quia
quanto aliqua sunt magis p̄fes
ta tanto sunt in maiori excessu
creata a deo. sicut autem in cor
porib⁹ excessus attenditur s̄m
magnitudinem. ita in rebus cor
poris excessus potest attēdi s̄m
multitudinem. Videmus autēz
q̄ corpora superiora que sunt p̄
fectiora excedunt quasi incom
parabiliter corpora inferiora s̄m
magnitudinem. nam tota spe
ra actiuorum et passiuorum est
aliquid modicum respectu cor
porum celestium. unde rationabi
le est q̄ substantie immateria
les excedant s̄m multitudinem
substantias materiales quasi in
comparabiliter

¶ Quale fuit peccatum lucife
ri angelorumq̄ sibi adherentium

Tercia cōsideratio de an
gelis peccantibus dicit
tur qualitatis i qua sol
lertex attendendum est vt scia
mus quale fuit luciferi et aliorū
peccatum. et refert Bona. di. v
q̄ peccatum luciferi inchoatum
est presumptione. Et tunc enim
vt suam pulchritudinem vidit
presumpsit. Confirmatū in am
bitione quia presumens d̄ se ap

peccat qd̄ omnino supra se fuit
et ad quod peruenire nō potuit
Consumatum est in inuidie et
odij auersione quia ex quo obs
tinere nō potuit qd̄ appetijt deo
inuidere cepit et affectu odij con
traire. Angeli vero minores ad
hserunt lucifero querētes eē be
ati sine meritis. Et vt dicit Hu
go de sancto victore. Omnes in
eandēz maliciam consenserunt
et vnum ordinem peruerse soci
etatis fecerunt. Quare tam lucif
ero q̄ reliquis p̄pria et volu nta
ria superbia fuit causa illorum
ruine. Nihilomin⁹ in hys du
bitare contingit. vt r̄ lucifer ap
petijt eē sicut deus. Et q̄ sic p̄z
p̄ Apoca. xiiij. c. dicit ibi m. d. c.
Diabolus. Ascendam in celum
et ero similis altissimo. Et Au
gustinus in questionibus noui
et veteris testamenti dicit. Ela
tione inflatus voluit dici deus.
Et in libro de virginitate s̄dit
Diabolus in celo voluit eē sicut
deus. Sed mirum videtur p̄mo
impossibile quibusdam q̄ ange
lus tanta luce sapiecie p̄ditus
appeterit id quod erat impossi
bile cum vt inquit Aristoteles
tercio ethycozum. Electio non
sit impossibiliuz. Propterea sci
endum scdm̄ Thomam. Q̄ ap
petere esse vt deus potest intel
ligi dupliciter. Vno modo per
equiparanciā seu equalitatem.
Secūdo modo per similitudinē

Primo modo non potuit appetere esse ut deus. quia sciuit hoc esse impossibile naturali cognitione nec primum actum peccandi in ipso precessit vel habitus vel passio ligans ipsius cognoscit uia virtutem ut in particulari deficiens eligeret impossibile. sicut in nobis interdum accidit. Appetere autem esse ut deus. secundum similitudinem contingit dupliciter. uno modo quantum ad id in quo aliquid natum est assimilari deo et sic si aliquis quantum ad hoc appetat esse deo similis non peccat dummodo similitudinem dei debito ordine appetat adipisci. ut scilicet illam a deo habeat peccaret nam si quis appeteret secundum iustitiam esse similis deo propria virtutem et non ex virtute dei. Alio modo potest aliquis appetere esse similis deo quantum ad id in quo non est natus assimilari. sicut si quis appeteret creare celum et terram quod est proprium dei in quo appetitu esset peccatum. Hoc modo Lucifer peccavit esse ut deus quia appetit finalem beatitudinem per suam virtutem habere quod est proprium dei

De bello realiter gesto inter
angelos bonos et malos

Quarta consideratio dicitur
contrarietatis in qua de
bello gesto in angelica

natura tractandum est de quo
Apoca. xij. c. scribitur sic. Factum
est prelium magnum in celo. Michael
et angeli eius preliabantur
cum dracone et draco pug-
nabat et angeli eius et non va-
luerunt neque locus eorum am-
plius inuentus est in celo. Que-
ritur hic utrum illud fuit bellum
reale. Et Franciscus de marone
in. ij. di. vi. dicit quod sic. licet non
fuerit corporale. Nam preter ea
que pertinent ad potentiam ex-
ecutiua exprimur aliqua genera-
tiones immanentes. Primum
est inter appetitum sensis-
tiuum et intellectiuum. Appetitus
enim istius inclinatur ad opposita
Secundum bellum est inter intel-
lectum et voluntatem sicut quando
ratio iudicat aliquid faciendum
et voluntas renuit. Tertium bellum
inter voluntatem et voluntatem
non unius ad se sed duorum ho-
minum. Quartum inter intel-
lectum et intellectum ex contrariis
opinionibus per rationes oppositas
Bellum ergo angelorum bono-
rum et malorum actum est iuxta tria
que in spirituali natura reperuntur
que sunt ratio voluntas et facul-
tas. Per rationem nempe electi
et reprobi angeli contraria sen-
ciebant. Per voluntatem ad con-
traria afficiebantur. Per facul-
tatem ad contraria mittebantur
Nam electi angeli sublimiter

sciebāt de deo et de grātia ei⁹
 et ad grāciam ⁊ glōriaz eius af-
 ficiebāt. ⁊ p facultate sibi data
 p illis mtebantur. Angeli vero
 superbientes cōtinentes grāciā
 et glōriaz dei sublimiter scie-
 bant de bonitate nature sue ⁊ et
 propter hoc ad ppriaz glōriam
 afficiebātur. et toto m̄su in cōn-
 tritiū elās sp̄itib⁹ ferebāt. Ma-
 gnis ergo affectiōib⁹ electi et re-
 probi angeli in cōtraria ferebā-
 tur. boni in creatorem. mali in
 naturam. boni in grāciā mali cō-
 tra illam. boni in diuinū amo-
 rem. mali in odium dei.

Qualiter angeli mali pūnis-
 ti sūt nec potuerunt resistere po-
 tentie dei.

Capitulū terciū.

Expti sūt angeli mali q̄
 robusta et valida ma-
 n⁹ sūt dei exelsi. Nulla equidem
 suauirtute nulla sapiētia nulla
 potētia nullaq; cōcordi cōuencōe
 ad malū potuerūt resistere ire dei
 Ipse deposuit eos de sede et im-
 micos sibi fēos pūniūt grauī-
 sima pena. Idcirco in hoc tercio
 misterio de illius pene grauita-
 te erim⁹ verba facturi. quā qua
 dupliatē considerabamus. vi-
 delicet.

Primo ratiōne impedimēti.

Secundo ratiōne loci.
Tercio ratiōne supplicij.
Quarto ratiōne termini.

Quod demones non possunt li-
 bito vti domis nature. que ad
 huc manent in ipsis.

Primo considerate debem⁹
 grauitatē pene malorū
 ratiōne impedimenti. quia cum
 dona nature in ipsis maneant
 integra vt dicit Thomasi⁹ li. de
di. no. verumtamen impeditur
 actus executio et vsus illorum.
 ita vt non possint facere ea que
 velint. Sūt autem inter cetera
 tria in demonibus de quibus p
 libito disponere non possunt

Primū ē naturalis existētia
Secundū naturalis sapiētia
Tercium naturalis potētia.

Primū qd est in demonibus
 est naturalis existētia. Sunt
 demones natura pulcherrimi.
 neq; q̄tum ad substantiam sue
 nature sunt angelis bonis turpi-
 ores. ⁊ tamen hominibus in sue
 substantie detōre apparere non
 possunt. immo apparent. aut
 in corporibus assumptis in ali-
 qua visione. sicut deo plz cū de
 formitate tali actanta q̄ viden-
 tes illos in tali aspectu maxime
 terrentur et contristātur. Quo-
 fit vt virgo glōriosa in suo fe-
 iū transitu petierit ab angelo.
 vt hanc pre ceteris filius eius

Ihesus benedictus grā; digna
retur cōcedere ne immūdos de-
mones horribilesq; videret. **P**
fabule videtur ista quibusdam
quā multa scire se arbitrantur.
Inquunt enim demones non
repti. **C**ontra quos offerunt
se inuincibilia testimonia om-
nis sc̄pturę. **U**nde **Leuiti. xvij**
ca. habetur **Nequaquā** vltra im-
molabunt hostias suas demo-
nijs. et **Thobie. vi. ca.** **P**ara tē-
dita fuit septemviris et demo-
niū illos occidit. et ps̄. **xcv.** **O**m-
nes dñi genarū demonia. et ps̄
cv. **I**mmolauerunt filios suos
et filias suas demonijs. et **Ma-
thi. iij. c.** **O**btulerunt christo
eos qui demonia habebant. et
Matth. viij. **I**n nomine tuo de-
monia eiāmus. et **Matth. viij**
Obtulerūt ei multos demonia
habentes. et **Matth. xij.** **O**bla-
tus est ei demonium habens. et
Matth. xv. **F**ilia mea male a
demonio vexatur. et **Matthi.**
xvij. **E**xit demoniū et curatus
est puer. et **Matthi.** demonia
multa eiābat. et **xvi.** **I**n nomi-
ne meo demonia eiciant. et **Lu.**
iiij. **I**n synagoga erat homo de-
moniū hñs et clamauit. et **Lu-**
ce. vij. **V**enit **I**ohannes bapu-
sta nō manducans neq; bibens
et dicunt demoniū habet. et **Lu-**
ce. viij. **O**ccurrit ei vir qui ha-
bebat demoniū iam temporib⁹

multis. et **Luca. ij.** **E**rat **I**hesus
eiciens demoniū. et **Ioh. viij.**
Ego demonium non habeo. et
Ioh. x. **D**icebant multi demo-
nium habet et insaniunt. et apo-
xvij. **C**ecidit babilon illa mag-
na et facta est habitatio demo-
niorum. et **Plato** in **Thimeo**
Inuisibilem diuinarum pote-
statum que demones nuncupā-
tur prestare rationem maius ē
opus q̄ ferre valeat hominis
ingenium. et **Apuleyus** de quo
meminit **Augustinus** ponit de-
mones esse. et **Porphyrius** ad-
huc de illis loquitur. vt patuit
supra **Lactancius** libro secundo
diuinarum institutionum **Poe-**
te et sciunt esse demones et lo-
quuntur. **Thales** milesi⁹ mun-
dum animatum esse dicit ac de-
monib⁹ plenum. **Socrates** esse
circa se assiduum demonium lo-
quebatur vt dicit **Lactancius**.
Idem testatur **apuleyus** qui su-
per hoc librum edidit quem ro-
cauit de do **Socratis** et teste **Xe-**
nophonte libro de morte **Socra-**
tia in oratione quam ab **Arte-**
menibus condemnandus fecit
sic inter cetera dicit. **E**rimuero
iam bis mihi defensionem pa-
rana demonium aduersatur. **A-**
ristoteles in prologo libro
de somno et vigilia querit **A**n sō-
niū procedat a causa aliq̄ natu-
rali vel eū aliquod demonium

ogetur. **Hermes** tēme gīst 9 p m
Aug. de ci. dei li. x. c. xxiiij. deō
 nes eē fatetur. **Galadius** super
Thimeū platōnis de demoni
 b9 diffuse mēciōnē facit. **Pto-**
lomeus in quarto quadrupli
 malignos spūs demones appel
 lat. **Pufficere** ergo debent tāto
 rum testimonia ad fidem faci
 endam de demonibus reprobā
 tis

De cognitiōe et sciētia demo
 nium

Secundū qd est in demo
 mb9 est naturalis sapi
 enia. **Ph.** in. viij. ethi.
 ait qd angelus mal9 dicit dya
 bolus hebrayce .i. deorsū fluens
 grece vero dyabolus .i. cūmina
 tor. vocatur etiam sathanas id
 est aduersarius et demon .i. peccā
 tus ac rerū sciūs. **Vel**lent ergo
 demones contra nos uti omnia
 stūcia sua sed non sinit illos de
 us quī sua clemētia ad euitā
 das fraudes et deceptōes eorū
 respexit nos luce veritatis misit
 qd filium suum vngentum in
 mūdū quī fuit lux et splendor o
 mis doctrine. **Johannis** .i. Erat
 lux vera. et **Johis** .viij. dicebat
 Ego sum lux mundi. et **Joh.** .x.
 Ego sū via veritas et via. **Hic**
 tamē dubitari solet. **Utrū** intel
 lectus demonis post peccatū co
 gnoscat aliquā veritatē et argu

itur qd nō. **P**rimo si aliquā veris
 tatem cognoscerent maxime co
 gnoscerent seiplos qd est cog
 noscere substācias sepātas. **hęc**
 autem eorum miserie non con
 uenit cum ad magnam felicitā
 tem pertinere videatur in tantū
 qd quidam vltimam beatitudi
 nem posuerunt in cognitiōe sb
 stāciarum sepātar. ergo de
 mones priuantur omni cogni
 tiōe veritatis. **Inquit Lactāti9**
Nullus est suauior anime abul
 qd cognitiō veritatis. et **Arist.** .x.
 ethi. dicit **Videtur** philosophia
 admirabiles delectaciones ha
 bere. delectatio autem non con
 uenit demonibus. ergo nullaz
 veritatem cognoscunt et eorum
 intellectus est totaliter excecā
 tus. **Respondet** hys **Thomas**
 p̄ma parte. q. lxxij. duplex ē
 cognitiō veritatis vna que habe
 tur per grāciam alia per naturā.
Prima cognitiō duplex est vna
 est speculatiua tantum. sicut cū
 alicui aliqua secreta diuina re
 uelantur. **Alia** vero que est affe
 ctiva produciens amorem dei et
 hęc proprie pertinet ad donum
 sapiēcie. **harum** autem trium
 cogmionum cogmicio natura
 lis nec est ablata nec diminuta
Consequuntur enim ipsam na
 turaz angeli quī sū suā naturā
 ē quidā intelligēs vel mens. **Cog**
 micio autē que est per grāz in spe
 culacone consistens non est eis

totaliter ablata sed diminuta
q̄ de h̄mōi secretis diuinis tan
tū eis reuelatur q̄ntū oportet vel
mediātib⁹ angelis vel per aliq̄
temporalia diuine virtutis esse
da. vt **Aug.** dicit. ix. de ciuitate
dei vel. xiiij. nō autē sicut ipsis
sanctis angelis quib⁹ plura et
clari⁹ reuelant̄ in ipso verbo. **A**
cognitōe autem effectiua tota
liter priuati sunt sicut et carita
te. **A**d argumentū vero dicēdū
q̄ felicitas cōsistit in applicatio
ne ad id qd̄ superi⁹ est. **S**ubstā
cie autem separate sunt ordine
nature supra nos. vnde aliqua
racō felicitatis eē potest hominī
si cognoscat substācias separa
tas licet perfecta felicitas sit in
cognoscendo substāciā primā
scz deū. **S**ed substācie separa
te cognoscere substāciā sepa
ratā est cōnaturale. sicut et no
bis cognoscere naturas sensibi
les. vnde sicut nō est in hoc feli
citas hominis q̄ cognoscat na
turas sensibiles. ita nō est felici
tas angeli in hoc q̄ cognoscat
substācias separate. **A**d
auctoritates vero allegatas que
vidētur excludere cognitōnem
naturale a demonib⁹. **S**t **Hic.**
in. iij. di. l. q̄ quis vsus sciēcie
sit p̄ se delectabilis. tamē per ac
cidens potest eē tristabilis. **N**ā
quāppe dānatorū tam angelorū
q̄ hominū ita erūt plene cōphēn
sa tristitia vt oīno sint indispo

siti ad aliquam delectationem
quare vsus sciēcie in eis nullā
potest generare delectationem
aut suauitatem

Tercium quod est in demo
nibus est naturalis potencia.
de qua **Job.** xli. capitulo dicit̄.
Non est potestas super terram
que comparetur eis. **P**ossunt
demonēs facere mira et si nō mi
racula et naturam adiuuando
ad stupendos effectus concu
rere vt patebit possunt vexare
corpa. p̄nt aq̄s manus sup̄ trā
spergere et alia facere que ipsi
vellent que si permitteret de
us tota pene mundialis machi
na turbaretur suffocarentur ho
mines ruerent domus siccaren
tur herbe arborezq̄ et mutatio
nes in dies viderentur in om
nibus elementis. **O** pietas dei
benedicti que impetam inimic
orum extinguit nec sinit illos
contra nos exercere quod satis
ambūnt et si quandoq̄ id fieri
permittat iusta sunt eius iudi
cia et nobis inscrutabilia. **E**x
dictis tamen omnib⁹ demonēs
at roiter cruciātur

¶ **Q** demonēs vsq̄ ad diem
iudicij sunt in hoc aere caligino
so et post ad infernum descen
dent

Secundo consideranda est pena demonum ratione loci pro iecti equidem fuerunt in celo empyreo in hunc aerem caliginosum de quo ait Aug. in sup. gen. ad lram. Aer caliginosus est quasi carcer demonibus usque ad tempus iudicii. et Thomas prima parte questione sexagesima. Locus iste datur demonibus ratione exercitacionis humane naz. procuracio salutis nostre propterea usque ad diem iudicii et usque tunc durat ministerium angelorum et exercitacio demonum. descendunt tamen aliqui ad infernum ut ibi damnatos vexent. Post diem vero iudicii simul cum damnatis hominibus ibi omnes recludentur. Sed hic speculari libet quoniam esse extra celum empyreum non debet demonibus in pena cedere quoniam spiritualis natura non afficitur loco. ergo nullus locus est demonibus penalis. Respondet Thomas prima parte questione sexagesima tertia. quod locus non est penalis angelo aut anime quasi afficiens alterando naturam sed quasi afficiens voluntate contristando dum angelus vel anima apprehendit se esse in loco non convenienti. Si vero obiceret quod angelus non sit in loco quod dicit Boetius in libro de ebdomadibus. Communis animi concepcio apud sapientes est incorpalia in loco non esse. Et Aristoteles quarto physicorum. Non omne quod

est est in loco sed mobile corpus. ergo angelus non est in loco. Respondet Thomas prima parte questione quinquagesima tertia. quod equivoce dicitur esse angelus in loco et corpus. corpus enim est in loco per hoc quod applicatur loco secundum tractum dimensionis quantitates que quidem in angelis non est. sed est in eis quantitas virtualis. per applicationem ergo virtutis angelice ad aliquem locum qualitercumque dicitur angelus esse in loco corporeo et sic hoc patet quod non oportet dicere quod angelus commensuratur loco vel quod habeat situm in continuo. hec enim conveniunt corpori locato. put est quantum quantitate dimensionum. Similiter etiam non oportet propter hoc quod continetur a loco. Nam substantia incorporea sua virtute contingens res in corpoream continet ipsam et non continetur ab ea. Anima enim est in corpore ut continens non ut contenta. Sic angelus dicitur esse in loco corporeo non ut contentus sed ut continens aliquid modo. Addit Thomas quod diversis mode esse in loco convenit corpori angelo et deo. Nam corpus dicitur esse in loco circumscriptive cum non mensuretur loco. sed diffinitive quia ita est in uno loco non in alio. Deus autem neque circumscriptive neque diffinitive quia est ubique. quomodo autem hoc sit non potest intelligi

ab humano sensu. vt dicit ma-
gister in primo di. xxxvij. vbi
inducit Cusostomū sup episto-
lam ad hebreos dicentem. sicut
multa de deo intelligimus que
loquā penitus nō valemus. ita
multa loquimur que intelligere
nō sumus ydonei. verbi gratia
q̄ vbiq̄ deus est et scimus. et
dicimus quomodo autem vbiq̄
q̄ sit intellectu non capimus.
Item q̄ est in corporea quedam
virtus que omnū est causa bo-
norum scimus. que autem ipsa
sit penitus iguoramus. Et au-
tem redeamus ad angelos. No-
ta s̄m Cādul. di. viij. et quod
opimo est modernorū. Q̄
angelus nō est in loco p̄ appli-
cationem virtutis sed p̄ suam
substantiam diffinitive seu pre-
sentialiter nō cōmensurabile.
nam in angelo est potentia pas-
siua ad plura vbi nec est deter-
minatus respectus alicuius. er-
go inest potentia passiuā ad of-
fendum in omnibus illis. Q̄
āt angelus hēat potētiā passiua
ad vbi patet. quia articulus
est excommunicatus dicere q̄
substantie separate nusq̄ sunt.
Similiter error ē dicere. q̄ an-
gelus est vbiq̄. ergo oportet
dicere q̄ angelus possit recipere
aliqua vbi.

Q̄ demones punientur pe-
na ignis

Tercio consideranda est
pena demonum ratione
supplicij. quia punien-
tur in igne. probatur **Matth.**
xxv. **Ite maledicti in ignem et**
num qui paratus est dyabolo
et angelis eius. et Ap. xx. **Dy-**
abolus qui seducebat eos mis-
fus est in stagnum ignis vbi
bestia et pseudo prophete cruci-
abuntur die ac nocte in secula
seculorum. et de hoc inquit Au-
gustinus in libro de fide ad pe-
trum. firmissime tene et nulla
tenuis dubites dyabolum et an-
gelos eius in ignem eternum
a christo eē mittendos vbi nū-
q̄ carebūt pena quam eis p̄pa-
rauit diuina iusticia. qualiter
vero spiritus separati patiuntur
ab igne dictum est abunde in
quadragesimali de penitētia

Q̄ pena demonum nūq̄
terminabitur

Quarto consideranda ē
pena demonum ratione
termini quia nūq̄m
finietur et quid super hoc dixit
Origenes ad hec i quadragesi-
mali diffusius est p̄tractatum
quare ex dictis constat q̄ distri-
ctus iudex est deus. qui p̄pter
vnun peccatum angelis nūq̄
pep̄it. et vt dicit **Thy. i. p̄te. q.**
lxiiij. Tenendum est firmiter
q̄ voluntas bonorum angelorū

confirmata est in bono et voluntas demonum obstinata est in malo. Causam autem huius obstinationis non oportet accipere ex gravitate culpe sed ex conditione nature seu status. quia ut dicit Hug. li. de fide ad Petru. Sic deus creavit angelos ut qui vellet perpetuo boni essent qui autem nolent nunquam eos diuino munere repararet. Dicitur in eternum demones obstinati luent penam nequicie sue a quibus nos liberet christus redemptor benignus Amen.

Sermo quartus de bello quod continue geritur inter demones et homines.

Dominus in cotidiana frequentique pugna cum angelis malis que nos temptare non desinunt ut peccatores eorum tandem iungamur societati. Ex hoc petri. i. epist. c. ij. dicebat. Dobrii estote et vigilate. quia aduersarius vester dyabolus tamquam leo rugiens circuit querens quem deuoret. Cui resistite fortes in fide. Et etiam sancta in officio apostolorum nos sic ammonet. Estote fortes in bello et pugnate cum antiquo serpente et accipietis regnum eternum. Quia tamen plerique quandoque diffidunt nec arbitrantur se posse demonum effugere mil-

le nocendi modos. sicque in pessima peccata labuntur. Idcirco in hoc sermone aliqua de ipsis demonibus aperiemus. quibus intellectus poterit quilibet animi vires assumere ad pugnam dum strenue cum illis qui nostram perditionem percurant. de quibus tanta misteria erunt declaranda

Primum de presidencia

Secundum potentie

Tercium resistencie

De presidencia demonum et qualiter omnia disponunt ad interitum hominum

Capitulum primum

Habent demones in se deputata maledictionis officia et curia que prout ordinant ad trahendum homines ut dei precepta transgrediantur. Imperant superiores et inferiores obediunt. Sed per huius partis clariorem notitiam de presidencia demonum locutura consideremus illam secundum triplicem respectum.

Primo respectu angelorum malorum

Secundo respectu angelorum bonorum.

Tercio respectu corporum superiorum.

Qualiter demones presunt

Drimo consideremus presidenciam demonum respectu ipsorum angelorum locum malorum. Utrum scilicet inter eos sit prelatus. Et arguunt